

“MKB-first”

Ondernemersmanifest Europese Parlementsverkiezingen 2019

Aan de kandidaat-Europarlementariërs

Ondernemersmanifest ONL voor Ondernemers

Op 23 mei vinden de Europese Parlementsverkiezingen in Nederland plaats. Binnen de Europese Unie (EU) wordt 99% van de bedrijven tot het MKB gerekend. Het is belangrijk dat MKB-ondernemers een stem hebben in Brussel. Via polls, gesprekken en werkgroepen met ondernemers heeft ONL hun speerpunten op een rij gezet. De belangrijkste onderwerpen staan hieronder samengevat. Dit zijn de Europese financieringsprogramma's, de interne markt, het Europees btw-stelsel, duurzame en circulaire economie en het Europees aanbestedingsbeleid. Op basis van de stem van de ondernemer geeft ONL per thema aanbevelingen om de EU ondernemender te maken.

Thema's voor een toekomstgericht Europees beleid voor ondernemers

De afstand tussen de EU en de kleine ondernemer lijkt misschien groot, toch kan het Europees Parlement veel betekenen voor het MKB. Het moet vanzelfsprekend zijn dat de EU, bij het maken van wetgeving en beleid, nadenkt over de gevolgen voor MKB-bedrijven. ONL roept dan ook op om te luisteren naar de stem van de ondernemer. ONL overhandigt daarom dit ondernemersmanifest aan de kandidaat-Europarlementariërs. In dit manifest komen vijf belangrijke thema's aan bod waarbij de belangen van ondernemers centraal moeten staan:

1. Verbeter de toegang tot Europese financieringsprogramma's voor het MKB

Toegang tot financiering blijft een van de grootste knelpunten voor het MKB. Steeds vaker moeten ondernemers op zoek naar alternatieve financieringsvormen, omdat financiering via banken niet meer vanzelfsprekend is. De EU kan een positieve bijdrage leveren aan het verdienvermogen van het MKB met haar financieringsprogramma's.

Ondernemers zijn nauwelijks bekend met de financieringsmogelijkheden die de EU aanbiedt. Informeer ondernemers beter over Europese financieringsmogelijkheden en vergroot zo de bekendheid van deze programma's.

Werk tegelijkertijd aan een radicale vereenvoudiging van de aanvraagprocessen om ook het MKB te laten aansluiten op Europese financieringsprogramma's. De aanvraagprocessen zijn nu veel te ingewikkeld en duren te lang. Hebben ondernemers vragen? Dan kunnen ze vooralsnog niet terecht bij een centraal loket. Een MKB-vriendelijk pakket aan financieringsmogelijkheden zou hier het uitgangspunt moeten zijn.

2. Verbeter de interne markt, zorg voor een gelijk speelveld voor ondernemers

Bedrijven lopen tegen handelsbelemmeringen aan binnen de interne markt van de EU. Dat hindert MKB-ondernemers die over de grens ondernemen. Zo wordt het vrij verkeer van goederen en kapitaal belemmerd door onevenwichtige wet- en regelgeving. Ook interpreteren de EU-landen Europese regels op verschillende wijzen. Dit zorgt voor oneerlijke concurrentiepraktijken, dat vooral ten koste gaat van het MKB. Zorg waar nodig voor harmonisatie van Europese wet- en regelgeving, zodat er binnen de interne markt een gelijk speelveld is voor ondernemers.

3. Vereenvoudig internationaal zakendoen, kom over de brug met een nieuw Europees btw-stelsel

Btw-aangifte doen in de EU is extreem ingewikkeld. Elke lidstaat hanteert haar eigen btw-percentages en ook de aangifteprocedures verschillen per EU-land. Dat zorgt voor hoge administratieve lasten. Ondernemers zijn nu onnodig veel tijd kwijt aan het invullen van btw-aangiften. Ondernemers zijn dan ook voorstander van een Europees btw-stelsel waarbij producten en diensten in de EU onder dezelfde btw-percentages vallen.

De EU is bezig met het opstellen van een btw-actieplan. Btw treft een ondernemer direct, zowel in administratieve lastendruk als in de winstmarge. MKB-ondernemers weten dan ook als geen ander wat de effecten van nieuwe regelgeving kunnen zijn. Het is daarom essentieel en niet meer dan logisch om het MKB te betrekken bij de totstandkoming van het btw-actieplan. Laat het MKB de regie nemen.

4. Maak duurzaam en circulair ondernemen aantrekkelijk voor het MKB

Het zijn juist MKB-bedrijven die zich bezighouden met het isoleren van huizen, glas-recycling en/of het plaatsen van zonnepanelen. MKB-ondernemers zijn wendbaar en maken al een grote verduurzamingslag. De EU moet zich niet blindstaren op regelgeving maar juist meer ruimte openlaten voor bestaande initiatieven vanuit de lidstaten en het bedrijfsleven zelf.

Ondernemers hebben geen Europese regelgeving nodig om duurzaam en circulair te ondernemen. Dat leidt alleen maar tot overbodige en knellende regels die zorgen voor een grote administratieve en financiële lastenverzwaring.

5. Laat het Europees aanbestedingsbeleid beter aansluiten op het MKB

De Europese aanbestedingsregels moeten meer rekening houden met het MKB. Kleinere ondernemers vinden de aanvraagprocedures te omslachtig, tijdrovend en onbegrijpelijk, waardoor maar weinig MKB'ers zich aanmelden voor een Europese aanbesteding.

Daarnaast moeten lokale overheden stoppen met het stapelen van meerdere kleinere aanbestedingsopdrachten tot een grote opdracht. Zo vergroot je de kans dat lokale MKB'ers aanbestedingen kunnen winnen.

Aanbevelingen voor het volgende Europees Parlement (2019-2024) voor het midden- en kleinbedrijf in het EU-beleid

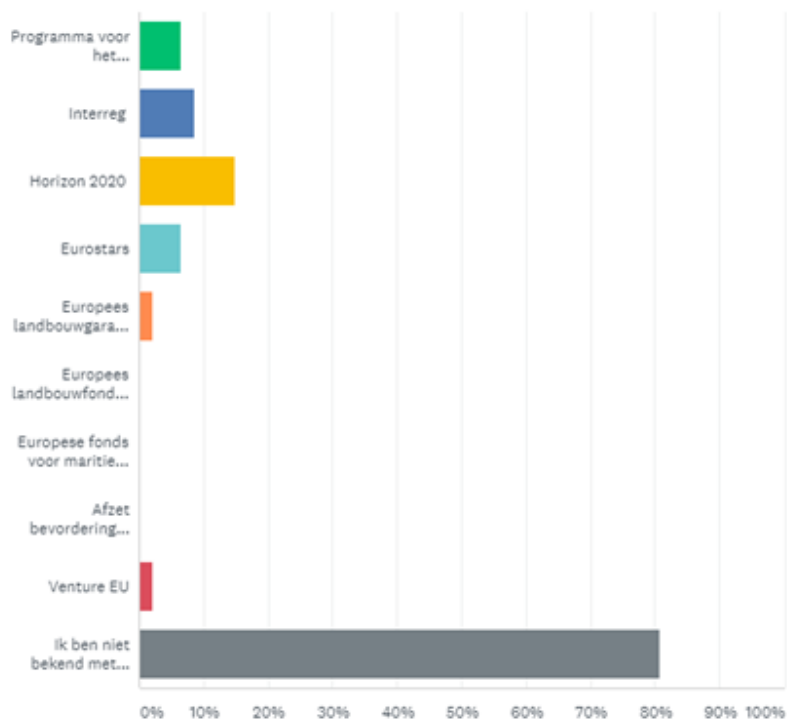
I. Europese financieringsprogramma's

Financiering staat aan de basis van ondernemen. Toegang tot - en duidelijke informatie over - financieringsmogelijkheden is essentieel voor ondernemers. De EU moet meer aandacht besteden aan de bekendheid en toegankelijkheid van Europese financieringsprogramma's.

1. Bekendheid van Europese financieringsprogramma's ondermaats bij MKB

Uit onze poll blijkt dat ruim 80% van de ondernemers niet bekend is met Europese financieringsprogramma's, terwijl de fondsen van groot belang kunnen zijn voor MKB-ondernemers. Ondernemers kunnen met dat geld innoveren of investeren, waarmee, indirect, EU-doelstellingen gerealiseerd worden. Vergroot de bekendheid van deze fondsen.

Bent u bekend met de volgende EU fondsen/subsidieprogramma's (let op: meerdere antwoorden mogelijk)?

Aanbevelingen

- Ondersteun ondernemers bij het zoeken naar subsidiemogelijkheden
- Promoot Europese fondsen en subsidiemogelijkheden richting het MKB
- Richt per lidstaat een ondersteuningskantoor op voor ondernemers
- Zorg voor één centraal loket waar ondernemers met hun vragen over Europese financieringsprogramma's terecht kunnen

2. Aanvraag, uitvoering en verantwoording Europese fondsen is te ingewikkeld

De aanvraag, uitvoering en verantwoording van de fondsen zijn uiterst ingewikkeld. Door een uitgebreid stelsel van checks en balances is niet alleen het aanvragen, maar ook het uitvoeren en het verantwoorden van deze fondsen te bureaucratisch. MKB-ondernemers hebben vaak niet de tijd en/of

capaciteit om dit hele traject te doorlopen. Het zijn met name kleinere ondernemers die ofwel de weg niet kunnen vinden binnen deze fondsen ofwel verzanden in de bureaucratie. Maak de fondsen MKB-vriendelijk.

Aanbevelingen

- *Maak de fondsen altijd MKB-bestendig*
- *Verminder de bureaucratie in aanvragen en in de verantwoording*
- *Zorg voor een MKB-panel bij het ontwerp en de uitvoering van financieringsprogramma's*
- *Zorg voor betere en begrijpelijke informatie naar ondernemers toe*
- *Ondersteun ondernemers bij het aanvragen van EU gelden*

3. Marktverstoring

De uitvoering van deze financieringsprogramma's is vaak uitbesteed aan regio's of organisaties, bijvoorbeeld door provincies (LEADER) of een Euregio. Nationale, regionale of gemeentelijke instellingen moeten toestemming verlenen voor de toezegging van Europees geld. Zij hanteren daarbij verschillende regels waardoor bedrijven in de ene regio wel financiering krijgen, maar in een andere regio niet. Dit werkt marktverstoring in de hand.

Aanbevelingen

- *Zorg voor een eenduidige en transparante omschrijving van de toekenning*
- *Sta niet toe dat toekenning van fondsen tot oneerlijke concurrentie leidt*
- *Kom met standaard criteria om voor een regeling in aanmerking te komen*

II. Interne markt

Goederen en diensten worden in Europa vrij verhandeld of aangeboden. Dat levert een positieve bijdrage aan het ondernemersklimaat. Volgens 69% van de ondernemers die onze poll heeft ingevuld profiteert hun onderneming van de interne markt. Maar het vrij verkeer van goederen en diensten kent ook nadelen. Onder druk van globalisering en digitalisering worden steeds meer bedrijven blootgesteld aan de tekortkomingen van het interne marktbeleid. Vooral MKB-bedrijven hebben hier last van en dreigen failliet te gaan.

1. Interne markt sluit niet aan op nieuwe vormen van ondernemen, zoals de webwinkel

De digitale economie heeft zich in de afgelopen jaren in razend tempo ontwikkeld. Naast kansen brengt dit nieuwe uitdagingen met zich mee. Europese regelgeving met betrekking tot de interne markt heeft geen gelijke tred gehouden met deze nieuwe uitdagingen. Dat leidt tot oneerlijke concurrentiepraktijken. Met name internationale bedrijven die online werken kunnen een grote bedreiging vormen voor de kleine ondernemer. Zwakheden in het huidige Europees beleid, zoals de vrijstelling van de invoerrechten van kleine zendingen door niet-EU-leveranciers via webwinkels, creëren een ongelijk speelveld en leiden tot een belangrijk inkomstenverlies voor het bedrijfsleven.

Aanbevelingen

- *Schaf de vrijstelling van invoerrechten voor online leveringen door niet EU-leveranciers af*
- *Voorkom dat dominante platformen rangordes van online zoekresultaten kunnen aanpassen*
- *Maak regelgeving over privacy en gegevensbescherming werkbaar voor de kleine ondernemer*
- *Verbeter de relatie tussen gevestigde platformen en ondernemers die de digitale markt willen betreden*
- *Introduceer wetgeving die de rechten verzekert van bedrijven waarover reviews worden geschreven*
- *Handhaaf het kartelverbod en fusietoezicht ook voor digitale platformen*

2. Verschillen in EU-voorschriften en wederzijdse erkenning van producten tussen lidstaten

Er zijn veel producten en diensten die niet of slechts gedeeltelijk onder geharmoniseerde voorschriften vallen. Zo zijn de aanvraagprocedures voor werken in het buitenland per land verschillend en krijgen ondernemers per lidstaat te maken met verschillende btw-percentages. Ondernemers willen juist een gelijk Europees speelveld.

Ook erkennen niet alle EU-landen in gelijke mate EU-voorschriften. Sommige bloemkolen zijn in Nederland biologisch - in overeenstemming met het Europees biologisch keurmerk - in handel gebracht, maar worden in Oostenrijk niet als biologisch product erkend. Dit zorgt ervoor dat producten vertraagd op de markt komen met alle gevolgen van dien voor de exporteur.

Aanbevelingen

- *Voorkom dat producten en diensten slechts gedeeltelijk onder geharmoniseerde voorschriften vallen*
- *Zorg dat geharmoniseerde producten en diensten door alle EU-landen wederzijds erkend worden*

3. Handhaving EU-voorschriften verschilt per lidstaat

Het ene EU-land controleert strenger op EU-wetgeving dan andere lidstaten. Zoals bij productspecificaties en veiligheidsvoorschriften. Een oplader uit China moet in ieder EU-land aan dezelfde veiligheidseisen voldoen, maar in de praktijk is dat niet het geval. Sommige lidstaten hebben zelf niet de capaciteit om alle inkomende producten van buiten de EU te controleren. De opkomst van internethandel heeft daarin een rol gespeeld en nu circuleren er onveilige en illegale producten op de

interne markt. Gevolg: concurrentie speelt zich af tussen EU-voorschriften conforme en niet-conforme goederen. Het gebrek aan handhaving op de EU-productvoorschriften levert mensen die bewust of onbewust deze productspecificaties en veiligheidsvoorschriften omzeilen een oneerlijk concurrentievoordeel op. Voor het MKB is het tegengaan van oneerlijke concurrentie van levensbelang voor hun voortbestaan.

Aanbevelingen

- *Zorg voor eenduidige handhaving van de EU-voorschriften in alle lidstaten*
- *Zorg voor voldoende middelen voor de lidstaten om de handhaving goed uit te kunnen voeren*

4. Ondernemers in de knel om strenge controles herkomst gelden

De bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme staat, zowel op nationaal als Europees niveau, de laatste jaren onder druk. Banken schieten aantoonbaar tekort bij het in kaart brengen van klanten en geldstromen, terwijl dat juist van groot belang is. Banken kunnen witwaspraktijken voorkomen. Controle op de identiteit van de rekeninghouder helpt in de strijd tegen terrorisme en georganiseerde misdaad. De lat voor klant- en geldcontrole is hoger komen te liggen. Dit juicht ONL toe.

Wel moet ervoor gewaakt worden dat de banken hun poortwachtersrol niet aankunnen. De ontvangende banken van de lidstaten, in overleg met de De Nederlandsche Bank en de Europese Centrale Bank controleren de klant- en geldstromen van buiten de EU. Na goedkeuring worden de gelden vrijgegeven door de ontvangende bank in de lidstaten. Nu drukken de klant- en geldcontroles op het verdienmodel van ondernemers.

Ondernemers moeten wachten totdat hun geld vrijkomt. Op dit moment is het vaak niet duidelijk wanneer en of zij het geld krijgen. De controles duren erg lang, soms zelfs enkele jaren. Ondernemers komen daardoor in de knel met het doen van investeringen en het maken van financiële planningen omdat ze niet weten of het 6 weken of 1 jaar duurt voordat het geld wordt vrijgegeven. Informatie inwinnen is lastig voor ze, want de verschillende bankinstanties wijzen elkaar aan. Zonder afbreuk te doen aan de klant- en geldcontroles moet er meer rekening worden gehouden met ondernemers.

Aanbevelingen

- *Stel perken aan de controletermijnen*
- *Maak de klant- en geldcontroles transparanter. Laat het ondernemers op tijd weten als zij hun geld niet uitgekeerd kunnen krijgen*
- *De ECB en de Nederlandse banken moeten meer mankracht werven om hun poortwachtersrol aan te kunnen*
- *Zorg voor één centraal aanspreekpunt waar ondernemers met hun vragen over het controleproces terecht kunnen*

III. Europees btw-stelsel

Ondernemers hebben dagelijks te maken met belastingen op de producten en/of diensten die ze leveren. Zij moeten weten waar ze aan toe zijn, maar hebben te maken met een Europees btw-stelsel dat onnodig ingewikkeld en versnipperd is voor internationaal ondernemende bedrijven.

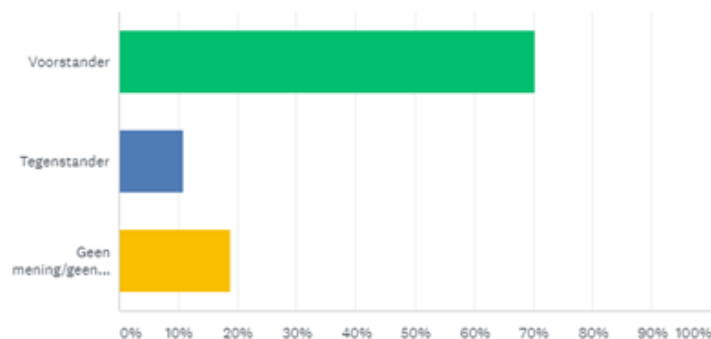
1. Grensoverschrijdend ondernemen nodeloos ingewikkeld

Elk land hanteert zijn eigen btw-tarieven. Btw-aangifte doen is een complex en bureaucratisch traject. Er moet een nieuw btw-stelsel komen dat werkbaar is voor MKB-ondernemers. Daarbij komt dat grote btw-verschillen de concurrentiepositie van ondernemers die in een grensstreek van een lidstaat ondernemen raakt. Niet alleen de tarieven verschillen, maar ook de inhoud van de regelgeving. Dit werkt oneerlijke concurrentie in de hand. Uit onze poll blijkt dat 73% voorstander is van dezelfde btw-percentages voor alle EU-lidstaten.

Aanbevelingen

- *Ontwikkel een btw-stelsel dat echt tot een vereenvoudiging en vermindering van administratieve lasten leidt voor het MKB*
- *Zorg dat in de hele EU de producten en diensten onder dezelfde btw-categorieën vallen (vrijgesteld, 0%, laag tarief en hoog tarief)*
- *Maak één centraal loket waar ondernemers met hun vragen over btw-aangiften terecht kunnen. Voorkom dat de ondernemer telkens van het kastje naar de muur gestuurd wordt door verscheidende instanties*

Stelling: "De btw-percentages van de lidstaten van de EU moeten gelijkgetrokken worden. Dus: dezelfde btw-percentages (0%, vrijgesteld, laag en hoog tarief) voor alle lidstaten"

2. Betrek ondernemers bij de onderhandelingen over de totstandkoming van het nieuwe Europees btw-stelsel

De EU is bezig met een btw-actieplan om internationaal zakendoen te vereenvoudigen. Wijzigingen in het huidige btw-beleid raakt met name kleinere ondernemers omdat zij minder slagkracht hebben om btw-wijzigingen door te berekenen. De stem van de ondernemer is nodig om dit aan te kaarten bij de politiek. Ondernemers weten wat de effecten van regelgeving zijn, wat er nodig is en wat er anders moet. Nu is er nog onvoldoende dialoog tussen de EU en ondernemers, waardoor praktische oplossingen gemist worden bij de totstandkoming van een vernieuwd btw-stelsel.

Aanbevelingen

- *Zorg voor een adviesgroep bestaande uit MKB-ondernemers*
- *Neem de uitkomsten van deze gespreksrondes mee in het besluitvormingstraject*
- *Werk samen met ondernemers om onwerkbare wetgeving te voorkomen*

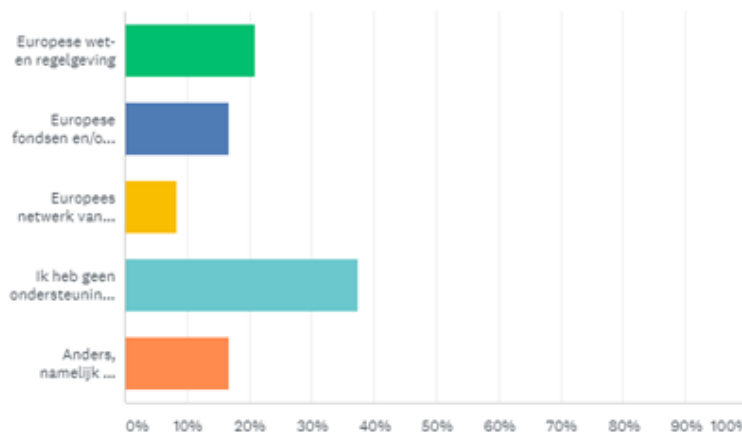

IV. Duurzame en circulaire economie

MKB-ondernemers staan dicht bij hun personeel, maar ook dicht bij hun omgeving. Hierdoor zien zij snel het belang van een duurzame en circulaire economie in. Ook zien ondernemers kansen bij het verduurzamen van hun bedrijfsmodel. Kleinere ondernemers zijn wendbaarder en maken al een grote verduurzamingslag. Niet voor niets loopt het MKB voorop in duurzaam en circulair ondernemen.

Het is vanzelfsprekend dat MKB-ondernemers meebetalen aan de overgang naar een duurzame samenleving. Immers: de vervuiler betaalt. Wel zijn er grote verschillen tussen de MKB-ondernemer en de grootvervuilers, de grote bedrijven, als het aankomt op verduurzaming. Die twee zijn niet met elkaar te vergelijken. Toch krijgt het MKB in toenemende mate te maken met beleid en regelgeving dat eigenlijk gericht is op de grootvervuilers. Daarbij worden randvoorwaarden geschept die het lastiger maken voor de kleinere ondernemer om te innoveren.

Wat voor ondersteuning vanuit de EU heeft u nodig om duurzaam en circulair te ondernemen?

1. Knellende wetgeving remt innovatie MKB af

Een meerderheid van het MKB zegt geen ondersteuning nodig te hebben vanuit de EU om duurzaam en circulair te ondernemen. Er is weinig animo voor Europese regelgeving op dit gebied. Ondernemers voorzien dat het MKB wordt opgescheept met overbodige regels die alleen maar leiden tot grote administratieve en financiële lasten. Dat kan wel eens ten koste gaan van de koppositie die het MKB van nature heeft bij duurzaam en circulair ondernemen, aldus ondernemers die ONL heeft gesproken.

Aanbevelingen

- *Durf onderscheid te maken tussen het grootbedrijf en het MKB in beleid en regelgeving*
- *Baseer beleid en regels over duurzame en circulaire economie op grote bedrijven. Voeg alleen waar nodig extra regels toe voor het kleinbedrijf*
- *Doe de MKB-toets en voorkom overbodige regeldruk en administratieve lastenverzwaring*

V. Europees aanbestedingsbeleid

Ondernemers hebben te weinig kans om Europese aanbestedingen te winnen. Zij lopen nu tegen te hoge eisen en gestapelde opdrachten aan. De EU speelt een grote rol in aanbestedingen. De EU voert haar eigen aanbestedingsbeleid en stelt de aanbestedingsregels voor de lidstaten op. Het moet vanzelfsprekend zijn dat daarbij rekening wordt gehouden met het MKB.

1. Te weinig kansen voor MKB-bedrijven bij Europese aanbestedingen

De EU verplicht EU-landen om overheidsopdrachten boven een bepaald bedrag Europees aan te besteden. Dat maakt het lastiger voor kleinere bedrijven om de concurrentie te lijf te gaan. Ook clusteren overheden vaak kleinere overheidsopdrachten uit Europese aanbestedingen tot één grote aanbestedingsopdracht. Daardoor neemt in Nederland het aantal aanbestedingen dat toegankelijk is voor de lokale ondernemer af.

Aanbevelingen

- *Maak het aanbod van Europese aanbestedingen bereikbaar voor het MKB, cluster Europese aanbestedingen niet.*

2. Europese aanbestedingsprocedures stellen te hoge eisen aan het MKB

Het aanvragen van een Europese aanbesteding is te complex en tijdrovend. Het MKB haakt hierdoor af. Zij hebben bij voorbaat al het gevoel dat het niet lonend is om mee te dingen. Uit onze poll blijkt dat ondernemers de procedures zeer omslachtig, tijdrovend, ineffectief en inefficiënt vinden. Maak Europese aanbestedingen toegankelijker voor het MKB.

Aanbevelingen

- *Neem de gestelde eisen, de omvang van de opdracht en de gekozen procedures op de schop*
- *Beperk overtollige bureaucratie bij Europese aanbestedingen*
- *Maak het Europees aanbestedingsbeleid MKB-vriendelijker*